

„Olyan ez akár egy házasság”

Kovács László huszonhat évről, új feladatokról, minősítésről

A Miskolci Szimfonikus Zenekarnál a zamárdi tanácskozást követően sikerült a zenekar vezetésének és a szakszervezetnek megállapodnia a teljesítményértékelés és minősítés alkalmazásáról. Az együttes a Nemzeti Énekkar szakmai kontrollingjét tartja a legjobbnak, s ennek átdolgozott verzióját kívánják bevezetni. Mindannyian bíznak abban, hogy ezáltal még jobbá válik a zenekar munkája. Az együttes emellett számos újdonsággal készül a következő időszakra. A fiataloknak szóló, internetes játékokkal is igyekeznek többet tenni a közönség építésért. Büszkék arra, hogy több mint huszonnégyezren kíváncsiak a koncertjeikre, ahogy a különleges jazzt, világzenét és filmzenét is felvonultató repertoárjukra is. Minderről az együttes művészeti vezetője, Kovács László és a zenekar igazgatója, Szabó Péter beszélt.

I Ön azon kevés művészeti vezető közé tartozik, aki eddig mindig azt mondta, nincs szükség minősítésre, hiszen a vezető karmesternek mindenki teljesítményét pontosan ismernie kell...

– Ez így igaz, de úgy vélem, ennek a rendszernek biztosan lesz pozitív hozadéka, amellett, hogy tényleg pontosan tudom mindenkiről, hogyan játszik... – mondja Kovács László – De ha a muzsikusok többségét gyakorolnak, készülnek arra, hogy akár egyedül is be kell mutatni a tudásukat, az mindenképpen jótékony hatású.

I Akárcsak az, hogy ezért több pénzt kapnak...

– Ez nem olyan nagyon komoly összeg, néhány ezer forint, s a mi együttesünkben egyébként is jól teljesítenek a zenészek. Nálunk mindenki belead mindent a munkába, teszi a dolgát.

I Milyen hatásai voltak az együttesre az előadó-művészeti törvénynek?

– Nagyon sok mindenben nem változtatott, hiszen ezeket a kritériumokat mi egyébként is teljesítjük. S tényleg, három-négy napos előkészítést követően, nagyzenekari koncertekkel, és nem csupán ifjúsági hangversenyekkel érjük el a megfelelő előadás-számot. Arra büszke vagyok, hogy ismétlőkoncertek nélkül tudunk több mint 24 ezres fizető-nézőszámot produkálni. Ami azért is komoly teljesítmény, mert Miskolcon több együttes is koncertezik, ott vannak a főiskolások, színházi zenekar és néhány kamaragyüttes. Sokfelé oszlik a nézők figyelmé. Az Operafesztivál is sokakat vonz, persze ennek a sorozatnak mi is az állandó fellépői közé tartozunk.

I Huszonhat esztendeje irányítja a miskolciakat. Nem válik unalmassá a harmincadik IX. szimfónia?

– Nem szabad harmincadszor is ugyanazt a művet előadni... Arra is figyelni kell, hogy az ember más karmestereket is rendszeresen meghívjon. Új darabokra, új vendégművészekre is szükség van. Ahogy az is nagyon lényeges, hogy a vezető karmesternek a zenekar mellett legyen elég más felkérése is... Az év elején például Stockholmban dirigáltam, aztán 2 hétig a párizsi

konzervatórban tanítottam, a karmesterképzősökkel foglalkoztam. Mindkettő rendkívül tanulságos volt. Visszatérve erre a negyedszázados, közös munkára, legutóbb a Don Giovannit játszottuk, s ennek kapcsán az jutott eszembe, utoljára Perencz Béla alakította a címszerepet, még Hegyi Árpád Jutocsa rendezésében, több mint negyedszázaddal ezelőtt... Szóval, nem ismételtetjük a programokat. Egyébként az együttes vezetés tényleg olyan, mint a házasság. Nekem éppen ezért fontos, hogy a zenekar döntsön rólam. Bizonyos időközönként odaálllok a zenekar elé, s titkos voksolással döntenek rólam. A zenekar igazgatójától kapom a kinevezésemet, de a zenekar jóváhagyásával. De arra büszke vagyok, hogy a zenekari többség legutóbbi alkalommal bizalmat szavazott nekem. Azt kell mondanom, hogy mióta vezetem a zenekart, nem emlékszem semmiféle törésre. Beállt a rendszer és folyamatosan dolgozunk. Ettől az együttes játéka is egyre stabilabb. Amikor a zenekarhoz kerültem, akkor nem minden széken ültek olyanok, akikkel elégedett voltam, de szépen, lassan átalakult a társulat és már rég nincs A és B zenekar.

I A színes programok is segítenek abban, hogy ne váljék unalmassá, megszokottá a munka.

– Belopóztak hozzánk más műfajok, az újrólévi a karácsonyi és a húsvéti koncerten is izgalmas programmal lépünk a közönség elé, akárcsak az évadzáró promenádon. Van egy Klazz sorozatunk, ahol a 16. programot játsszuk jazz együttesekkel. Fellépett velünk Ökrös Oszkár cimbalomművész, de világzenei és klezmer együttesekkel is muzsikálunk... Az ifjúsági hangversenyeket is nagyon lényegesnek tartjuk. Elrugaszkodtunk az egyoldalú műsoroktól. Egyébként a kicsik még lelkesek, tíz éves korig nincsenek gondok, utána azonban középiskolásoknál már jóval nehezebb a feladat. Ezért új és új taktikákat találunk ki...

I Emellett érdekes feladatot örökölt Baross Gábortól...

– Az Egyetemi Zenekart és az Énekkar vezetését pályázaton nyertem el. Az utóbbi 2 évben többször dolgoztam az ELTE Művész-

együttessel és élveztem a próbák különleges atmoszféráját. Nagyon érdekes velük dolgozni, hiszen itt mindenki kedvtelésből zenél, énekel, s bizony nagyon átütőnek kell lennem a zenekari pódiumon, hogy odafigyeljenek rám. Ennek a munkának nagy hasznát veszem egyébként Miskolcon is, sok dologra megtanít. Bár 30 éve folyamatosan dolgozom énekkarokkal, most rá kellett döbbnem, még soha nem énekeltem be... Kórus-ügyben mindenesetre a T-betűt kiraktam. Bár megterhelő Miskolc mellett ez a feladat, egyelőre azt érzem, profitálok belőle.

■ *A jövő évadban Miskolcon milyen különlegességekkel várják a közönséget?*

– Lesznek ismét sztárok, hiszen fellép nálunk például Patricia Kopachinskaya. Érdekes dolog egyébként ez, hiszen mi hiába tudjuk, milyen nemzetközi rangú művészek jönnek hozzánk, ezt a közönség nem mindig értékeli... Ha azonban jönnek a hazai kedvencek, akkor szétverik a házat. Nagyon nagy és kiváló a hazai felhozatal. A Bartók + fesztiválon idén három koncerten működik közre együttesünk. A kékszakállú herceg várát és a Gianni Schicchit szövegeltük meg egy estén, Mahler „A vándorlegény dalai” című sorozatát adja elő Polgár László egy számára készült új hangszerelésben, emellett a zárógálán játszunk.

■ *Folytatódik a filmzene-sorozatok is?*

– Olyan koncertet adtunk, hogy most is beleborzongok, ha felidézem, hiszen kiváló fény- és hangtechnika, hatalmas kivetítők segítettek az élmény megteremtésében. Rövid klipeket vetítettünk a filmekből, megszövegezték a zenét, a közönség őrjöngött. Gitáron játszott a koncertmester, „vokáloztak” a hegedűslánnyok, Király Viktor énekelte három számot. Tomboló siker volt, bízom benne, hogy a jövőben is meg tudjuk majd engedni magunknak, hogy ilyen költséges koncerteket szervezzünk...

„Az együttes is elfogadta a teljesítményértékelés és a minősítés szükségességét”

– Hazafelé Zamárdiból, a tanácskozást követően már beszélgettünk a szakszervezet képviselővel – meséli Szabó Péter zenekari igazgató –, a tanácskozáson ugyanis nézetellentétek alakultak ki a szakszervezet és a munkáltatók között a minősítési rendszer bevezetése miatt. Viszont hosszasan beszélgettünk az úton mindarról, ami elhangzott,

s a szakszervezeti vezetők sem voltak elutasítóak, felmérték, milyen előnyökkel járhat a minősítés. Végül a két kolléga arra jutott, hogy vágjunk bele. Az egyetlen aggályuk az volt, hogy ne az legyen a következménye annak, ha valaki rosszul teljesít, hogy a munkaviszonya megszűnik. Nagyon jónak tartom, hogy mindez úgy lett a módosító-javaslatban megfogalmazva, hogy a minősítés nem kötelező, viszont az az együttes, amelyik vállalkozik rá, több pénzhez juthat. Sőt, ez a pénz azoknak a kollégáknak a bérkiegészítésére fordítandó, akik részt vesznek a minősítésben. Bár a miskolci zenekarnál eddig sosem került sor hasonló eljárásra, az is fontos, ha ez mégis bekövetkezik, akkor az ne derült égből jövő villámcsapásként érje azt, aki az együttesben ül. A szakszervezeti kollégáknak a Nemzeti Énekkar minősítési rendszere nagyon tetszett, s azt javasolták, ez alapján alakítsuk ki a sajátunkat. Ezt a közalkalmazotti tanács is elfogadhatónak tartotta és továbbfejlesztik a tervezetet. Remélem, valóban sikerül megvalósítani!

■ *Miért döntött úgy, hogy bevezetik a minősítést?*

– Azért tartom lényegesnek, mert a zenekari tagság részéről is felmerült nem egyszer az igény, hogy értékelni kellene a kiemelkedő teljesítményeket a zenekarban. A Nemzeti Énekkar struktúrája szerint nincs külön egyéni meghallgatás. A kollégák is ennek tükrében tervezik a mi rendszerünket. A tervek szerint a szólamvezető a művészeti tanáccsal együtt értékeli, pontokat adnak aszerint, hogy ki hány koncerten szerepel, milyen felkészültséggel vesz részt a munkában, mennyire kollégális, a művészeti vezető pedig ellenjegyzi ezt az adatlapot. Ha pedig valaki elégedetlen a minősítésével, akkor megmutathatja, hogy mit tud, egyéni meghallgatáson.

■ *Mennyi időnként kerülne erre sor?*

– Úgy vélem az éves értékelés mellett legalább háromévenként azért a meghallgatásra is szükség van – de mint említettem még előkészítési, tárgyalási szakaszban vagyunk. Bár aki fúvós, az minden koncerten megméretti magát a vonós szólamban játszó muzsikuskoknak is hasznos lehet, ha bizonyos időközönként megmutathatják tudásukat egyéni produkcióban is. Mindemellett úgy gondolom, hogy Kovács László, a művészeti vezető, aki 26 esztendeje áll az együttes élén, tisztában van mindenki tudásával és teljesítményével, ahogy a mu-

zikusok is... De tényleg honorálni kell azt, aki jobb teljesítményt nyújt!

■ *Mi a helyzet a munkabély elvesztésével?*
– Nyilvánvalóan ez is a tárgyalás részét képezi majd. Többszöri rossz minősítés után meg lehetne válni a muzsikustól, de természetesen úgy, hogy előtte felkészülési időt kap újbóli meghallgatásra. Ha még ezek után sem sikerül jól játszania, akkor a harmadik sikertelen próbálkozásnál búcsúznak el egymástól. Nagyon örülök, hogy az együttes ilyen pozitívan áll ehhez a kérdéshez, hogy a szakszervezeti vezetők is megértették ennek fontosságát. Most már csak a tagsággal kell megtárgyalniuk, elfogadtatniuk a tervezetet.

■ *Mikor akarják elindítani?*

– Őszől mindenképpen, még akkor is, ha a módosító-javaslatot addig nem fogadja el a kormányzat.

■ *Emellett is akad az együttesnél számos újdonság...*

– Az együttesnél eddig is nagy figyelmet fordítottunk a legifjabbakra, de most átalakítottuk az ifjúsági koncerteket. Csuka Tímea a szerkesztője a legkisebbeknek szóló produkcióknak, amelyek Ütemvárosban játszódnak. A kicsiknél nagyon bevált, s a nagyobbaknál is úgy döntöttünk, érdemes ilyen interaktív koncerteket rendezni, amelyeken közreműködhetnek a gyerekek a produkcióban. Ütős hangszereken játszhatnak, énekelhetnek zenekari kísérettel, sőt akár vezényelhetik is a zenekart. Igyekszünk a koncert után is kapcsolatot tartani az iskolásokkal... Azok, akik kitöltik online-kérdőívünket az ifjúsági koncert után, nyereményjátékon vehetnek részt, amellyel mobiltelefont, mp4 lejátszót, vagy fényképezőgépet nyerhetnek. Emellett a kisebbeknek is létrehoztunk online játékokat honlapunkon. Két memóriajátékot, az egyikben zeneszerzőkkel, a másikban a hangszerekkel ismerkedhetnek a gyerekek, ezen kívül az abc-s hangok világában barangolhatnak egy másik játékban a kicsik.. Bízom abban, hogy ez is segít abban, hogy a fiatalok nagyobb érdeklődéssel látogassák a honlapunkat és a koncertjeinket.

R. Zs.

A teljesítményértékelésről és a minősítésről nyitott vitafórumunk további interjúi a MŰHELY rovatunkban olvashatók!